

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

**УКРАЇНА У СВІТОВИХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ:
КУЛЬТУРА, ЕКОНОМІКА, СУСПІЛЬСТВО»**

**VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

27–28 березня 2025 року

Тези доповідей

Частина 3

КИЇВ – 2025

УДК 33+316.7](477)
Е 457

*Друкується за рішенням Вченої ради
Київського університету культури
(протокол № 8 від 27 березня 2025 р.)*

Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство: тези доповідей VII Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 27–28 березня, 2025 р. / М-во освіти і науки України; Київ. ун-т культури, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2025, Част. 3. 338 с.

Збірник містить наукові тези Міжнародної науково-практичної конференції «Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство», яка відбулася 27–28 березня 2025 р. Співорганізатори: Інститут модернізації змісту освіти, Україна; Батумський державний університет мистецтв, Грузія; Вища школа менеджменту у Варшаві, Польща. Матеріали охоплюють певні підсумки наукових досліджень провідних учених України та інших країн – учасниць конференції, а також доробки докторантів, аспірантів, магістрантів і будуть цікавими та корисними для широкої наукової громадськості, фахівців економічної та соціокультурної сфери, викладачів, аспірантів, студентів.

Матеріали подано в авторській редакції
© Київський університет культури, 2025
© Автори тез, 2025

ЗМІСТ

Секція 7

ЕКОНОМІКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ПІДПРИЄМСТВО, РЕГІОН, КРАЇНА

<i>Ishchuk Lesia, Sokol Khrystyna</i>	FINANCIAL SECURITY IN WAR CONDITIONS: PROBLEMS AND PROPOSALS	15
<i>Nikolaieva A. M.</i>	SPECIFICS AND PROBLEMS OF CASH MANAGEMENT IN THE CONSTRUCTION BUSINESS	17
<i>Батченко Л. В., Бондар С. І.</i>	ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД	20
<i>Батченко Л. В., Квітка Ю. В.</i>	ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ ТА ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ	22
<i>Батченко Л. В., Писарєв Д. Ю.</i>	СТРАТЕГІЧНІ МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА СФЕРИ ПОСЛУГ	26
<i>Батченко Л. В., Спода С. О.</i>	РОЗРОБКА ОРГАНІЗАЦІЙНО- ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГУВАННЯ	29
<i>Батченко Л. В., Холод С. В.</i>	МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	31
<i>Ворошилова Г. О., Карпенко Б.</i>	КОМУНІКАЦІЙНИЙ МЕДІАПРОСТІР ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ПІДПРИЄМСТВА	35
<i>Ворошилова Г. О., Михальков К. С.</i>	СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСНОВНІ ВИКЛИКИ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ	38

<i>Ворошилова Г. О., Полілуй Д. М.</i>	СУЧАСНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ТА КОНЦЕПЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ	41
<i>Ворошилова Г. О., Шемі А. Дж.</i>	ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ГОТЕЛЬНИХ МЕРЕЖ УКРАЇНИ	44
<i>Горчак Р. В., Голубець І. М.</i>	СТАН РОЗВИТКУ SMART-ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	47
<i>Диха В. В.</i>	АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ У СИСТЕМІ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	51
<i>Диха М. В., Мацерук А. А.</i>	АНАЛІЗ ІНДИКАТОРІВ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛІ «СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ І ГРОМАД»	53
<i>Дорош В. Ю., Московчук А. Т.</i>	ВІДНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЄВРОПИ ЗА ПЛАНОМ МАРШАЛЛА: УРОКИ ДЛЯ СУЧАСНОСТІ	58
<i>Дорош М. І.</i>	ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	59
<i>Жосан Г., Гарафонова О., Янковой Р.</i>	РОЛЬ ФІНАНСОВИХ СТРАТЕГІЙ У ФОРМУВАННІ СТІЙКОСТІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ КРИЗ	62
<i>Завадинська О. Ю., Йожиков С. С.</i>	СВІТОВИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПОСЛУГ У РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ	64
<i>Загарій В. К., Ковальчук Т. Г.</i>	ТЕНДЕНЦІЇ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПІД ВПЛИВОМ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	67
<i>Загарій В. П.</i>	РОЛЬ КРИПТОВАЛЮТИ В ГЛОБАЛЬНІЙ ПЛАТІЖНІЙ СИСТЕМІ	70

У 2023 р. виробництво електроенергії в Україні скоротилося до 105,5 млрд кВт·год ще більше віддалившись від цільового значення, визначеного до 2025 р. на рівні 178,4 млрд кВт·год. В розрізі видів виробництва електроенергії найбільшу частку у 2023 р. склала атомна генерація (49,38%), але її частка скоротилася відносно генерації у попередніх роках. В період з 2020 до 2023 р. суттєво зросла частка виробництва енергії з відновлювальних джерел енергії; у 2023 р. генерація енергії з ВДЕ склала 9,86%. Проте, поки не досягнуто цільового рівня навіть 2020 р. (11%), а на 2025 р. цільовий орієнтир виробництва енергії з відновлювальних джерел енергії встановлено на рівні 14,25%.

Енергетичний сектор України потребує широкомасштабної модернізації, впровадження сучасних енергоефективних технологій, реформування механізмів функціонування енергетичного ринку для забезпечення енергетичної безпеки України, що буде предметом наступних публікацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Диха, М.В., Диха, В.В. Економіка сталого розвитку: навчальний посібник. Київ: Видавництво: «Центр учбової літератури». 2024. 408 с.
1. 2. Статистична інформація. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 15.10.2024 р.).
3. Диха М.В., Диха В.В. Функціонування енергетичної сфери України в умовах війни. *Сучасні проблеми інформатики в управлінні, економіці, освіті, подоланні наслідків Чорнобильської катастрофи в умовах воєнного стану: матеріали XXI Міжнар. наук. семінару (4-8 липня 2022 р., м. Київ – оз. Світязь)*. Київ: НАУ. 2022. С. 18-20.
4. Dykha, M., Dykha, V. Bezpieczeństwo energetyczne Ukrainy pod pryzmatem wojny. *Prace naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Wałbrzychu. Pedagogika, zarządzanie i inżynieria zarządzania wobec wyzwań współczesności. Poland.* 2023. T. 53 (1). P. 71-84.
5. Dykha M., Dykha V. & Zyma V. CONCEPTUAL ASPECTS OF ENERGY GENERATION MARKET DEVELOPMENT ON THE PRINCIPLES OF SUSTAINABILITY. (2024). *International Interdisciplinary Scientific Journal "Expert"*, 1(2), 99-116. DOI: <https://doi.org/10.62034/2815-5300/2024-v1-i2-007>

*Диха М. В., доктор екон. наук, професор,
професор кафедри економіки, аналітики,
моделювання та інформаційних технологій в бізнесі;
Мацєрук А. А., здобувач наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 051 «Економіка»,
Хмельницький національний університет,
м. Хмельницький, Україна*

АНАЛІЗ ІНДИКАТОРІВ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛІ «СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ І ГРОМАД»

На глобальному і національному рівнях Ціль 11 визначена як «Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів»; скорочене визначення Цілі 11 на національному рівні – «Сталий розвиток міст і громад». Для досягнення Цілі 11, спрямованої на забезпечення доступності житла, розвитку поселень і територій на засадах

комплексного планування та управління за участю громадськості, забезпечення своєчасного оповіщення населення про надзвичайні ситуації з використанням інноваційних технологій, забезпечення розробки і реалізацію стратегій місцевого розвитку тощо, на національному рівні визначено завдання з урахуванням національних особливостей і пріоритетів розвитку громад. Окремі завдання, які визначені на глобальному рівні, у Національній доповіді «Цілі Сталого Розвитку: Україна» не встановлено, оскільки їх виконання передбачено в рамках відповідних програмних документів. Завдання щодо сприяння найменш розвиненим країнам, у т. ч. шляхом фінансової та технічної допомоги, у будівництві екологічно стійких і міцних будівель з використанням місцевих матеріалів, на національному рівні не визначено, оскільки не є релевантним для України. Зіставлення завдань, визначених для досягнення цілі сталого розвитку «Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів» на глобальному та національному рівнях, а також цільові значення показників до 2030 р. для виконання завдань цілі сталого розвитку «Сталий розвиток міст і громад» представлено у [1].

Фактичні значення показників протягом 2015-2023 рр., що характеризують стан та тенденції виконання завдань у рамках цілі 11 «Сталий розвиток міст і громад» представлено у таблиці 1. Зіставлення цільових значень показників із фактичними свідчить про ступінь виконання завдань Цілі 11.

Таблиця 1. Фактичні значення показників протягом 2015-2023 рр.

Показник Цілі 11	Рік						
	2015	...	2019	2020	2021	2022	2023
11.1.1. Коефіцієнт платоспроможності позичальника, РТІ (співвідношення щомісячних витрат позичальника та членів його родини на обслуговування боргу за пільговим іпотечним кредитом, отриманим за рахунок коштів державного або місцевого бюджету та сукупного обсягу щомісячних доходів)	0,36	...	0,19	0,34	0,3	0,47	0,81
11.1.2. Охоплення територіальних одиниць України (регіонів), програмами з забезпечення доступним житлом різних категорій громадян, %	100	...	100	100	100	100	100
11.2.1. Частка регіонів, що затвердили і впроваджують регіональні стратегії розвитку та плани заходів з їх реалізації, розроблені за участю громадськості, %	88,0	...	100	100	100	100	100
11.3.1. Кількість об'єктів культурної та природної спадщини, які включені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, одиниць	7	...	7	7	7	8	8
11.3.2. Кількість пам'яток національного значення, включених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, одиниць	891	...	995	1167	1174	1213	1366
11.3.3. Площа природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, % території країни	3,72	...	4,24	4,27	4,27	4,35	4,35
11.4.1. Рівень впровадження (створення, модернізації, вдосконалення) місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення населення, %	0,05	...	0,2	4,8	6,3	12,0	14,0
11.5.1. Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами викидів, % до рівня 2015 року	100	...	86,1	78,3	78,5	41,6	42,8

11.5.2. Кількість міст, у яких середньорічні концентрації основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі перевищують середньодобові гранично допустимі концентрації, одиниць	34	...	36	35	34	34	30
11.6.1. Кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання туристичної діяльності (код за КВЕД-2010 – 55.1, 55.2, 55.3, 79.11, 79.12), осіб	54421	...	67358	53414	53466	39494	38998

Джерело: складено авторами на основі [1; 2].

Для досягнення цілі «Сталий розвиток міст і громад» передбачено завдання «Забезпечити доступність житла» та «Забезпечити розвиток поселень і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості». Про рівень виконання даних завдань свідчать показники «Охоплення територіальних одиниць України (регіонів), програмами з забезпечення доступним житлом різних категорій громадян» та «Частка регіонів, що затвердили і впроваджують регіональні стратегії розвитку та плани заходів з їх реалізації, розроблені за участю громадськості», які є стовідсотковими. Тут варто зазначити, що попри 100% охоплення територій зазначеними програмами, якісний аспект є не настільки обнадійливим у реалізації. Наявність затверджених програм щодо забезпечення доступним житлом різних категорій громадян, регіональних стратегій розвитку, не є свідченням, що усі громадяни забезпечуються доступним житлом. Практика доступного іпотечного кредитування в Україні є мало поширеною у порівнянні із розвиненими країнами світу. Коефіцієнт платоспроможності позичальника у 2023 р. зріс до 0,81.

Одним із інструментів збереження культурної і природної спадщини є включення об'єктів культурної та природної спадщини до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Значимість культурної складової у системі сталого розвитку країни описано у публікації [3]. Кількість об'єктів культурної та природної спадщини, які включені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, у 2022-2023 рр. склала 8 одиниць (при цільовому значенні до 2025 р. – 11).

Кількість пам'яток національного значення, включених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, склала 995 одиниць у 2020 р. при встановленому цільовому орієнтирі 1005 одиниць до 2020 р. У 2023 р. даний показник зріс до 1366 одиниць при встановленому цільовому орієнтирі 1155 одиниць до 2025 р., тобто, встановлені орієнтири досягнуто.

На жаль, війна РФ проти України спричинила масштабні руйнування об'єктів культурної спадщини України, пам'яток національного та місцевого значень. Цілеспрямованих атак зазнали також об'єкти енергетики, освітні заклади, що знайшло відображення у публікаціях [4; 5].

Частка площ природно-заповідного фонду загальнодержавного значення у загальній площі територій України впродовж досліджуваних років не досягає цільових орієнтирів, визначених на рівні: 5,14 до 2020 р.; 7,38 до 2025 р. Фактична частка площ природно-заповідного фонду загальнодержавного значення в Україні склала 4,35% у 2023 р.

Забезпечення своєчасного оповіщення населення про надзвичайні ситуації з початком повномасштабної війни набуло неабиякої актуальності. Рівень впровадження (створення, модернізації, вдосконалення) місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення населення у 2015 р. складав лише 0,05%. При встановленому цільовому орієнтирі – 20% до 2020 р., фактичне значення даного показника у цьому році склало 4,8%. У 2023 р. даний показник зріс до 14%, проте, суттєво відстає від цільового значення, передбаченого до 2025 р. на рівні 40%, та зважаючи на потреби та реалії сучасності.

В рамках цілі «Сталий розвиток міст і громад» важливим завданням є «Зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, зокрема шляхом використання інноваційних технологій». Фактичні дані свідчать, що обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами викидів скорочується, що є позитивним аспектом. Передбачені цільові орієнтири досягнуто. Проте, важливо зазначити, що зменшення викидів відбувається на фоні скорочення промислових виробництв на противагу бажаному впровадженню інноваційних технологій. Екологічні аспекти у системі цілей сталого розвитку під призмою сучасних викликів описано у публікації [6].

Середньорічна концентрація основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі перевищувала середньодобові гранично допустимі концентрації забруднюючих речовин у 35-ти містах у 2020 р., при встановленому орієнтирі 22 міста до 2020 р. У 2023 р. кількість міст, у яких середньорічні концентрації основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі перевищують середньодобові гранично допустимі концентрації, скоротилася до 30 одиниць. Цільовим орієнтиром до 2025 р. є скорочення до 20-ти міст за даним показником. Високий рівень перевищення забруднюючими речовинами припадає на діоксид азоту та формальдегід. Необхідно, щоб в усіх містах і селах рівень забруднення не перевищував допустимих норм, адже забруднюючі речовини негативно впливають на екологію, здоров'я людей.

У 2020 р. за наслідками поширення пандемії відбулося скорочення кількості зайнятих працівників у туристичної діяльності. У 2022-2023 рр. кількість зайнятих у сфері туризму суттєво скоротилася на фоні повномасштабної війни, вимушеного переїзду у відносно безпечну частину територій України або й за межі країни. Тому, передбачене завдання в частині зростання кількості працівників у відповідних сферах діяльності не виконане; фіксуємо регрес у виконанні даного завдання. Проте, Україна мужньо протистоїть російській агресії, виборює світоцивізаційні цінності та право інноваційного розвитку [7].

У цілому умови середовища проживання у містах та громадах зумовлені низкою чинників (ключовим на сьогодні є вплив війни з усіма її наслідками), наявним потенціалом, а також реалізацією системи короткострокових та довгострокових цілей в рамках розроблених стратегій, програм розвитку міст і громад, детальний опис яких буде предметом наступних публікацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 15.10.2024 р.).
2. Диха, М.В., Диха, В.В. Економіка сталого розвитку: навчальний посібник. Київ: Видавництво: «Центр учбової літератури». 2024. 408 с. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/handle/123456789/17542> (дата звернення: 15.10.2024 р.).
3. Диха, М.В. Культурна складова в системі сталого розвитку країни. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2018. № 3, Т. 1. С. 131-134. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/handle/123456789/6695> (дата звернення: 15.10.2024 р.).
4. Dykha, M., Dykha, V. Bezpieczeństwo energetyczne Ukrainy pod pryzmatem wojny. *Prace naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Wałbrzychu. Pedagogika, zarządzanie i inżynieria zarządzania wobec wyzwań współczesności. Poland*. 2023. Т. 53 (1). Р. 71-84. URL: https://pracenaukowe.wwszip.pl/prace/PN_53.pdf (дата звернення: 15.10.2024 р.).
5. Dykha, M., Dykha, V. Problems and prerequisites for achieving quality education in the system of sustainable development goals. *Prace naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Wałbrzychu. Pedagogika, zarządzanie i inżynieria zarządzania wobec wyzwań współczesności. Poland*. 2024. Т. 55(2), 259-269. URL: https://pracenaukowe.wwszip.pl/prace/PN_55.pdf
6. Dykha, M., Dykha, V. THE ENVIRONMENTAL COMPONENT IN THE SYSTEM OF ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT UNDER THE PRISM OF MODERN CHALLENGES. *Розвиток міста*, 2024. 1(01). С. 45-55. DOI 10.32782/city-development.2024.1-6; URL: <https://journals.ndirom.kyiv.ua/index.php/city-development/issue/view/3> (дата звернення: 15.10.2024 р.).
7. Dykha, M., Dykha, V. Ukraina w systemie przemian cywilizacyjnych świata i innowacyjnego rozwoju. *Prace naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Wałbrzychu. Pedagogika, zarządzanie i inżynieria zarządzania wobec wyzwań współczesności. Poland*. 2022. Т. 52 (2). Р. 149-162. URL: https://pracenaukowe.wwszip.pl/prace/PN_52.pdf (дата звернення: 15.10.2024 р.).